

TENTAMEN OG RETTEMAL FOR TENTAMEN SGO3500 (VT2021)

Spørsmål

Samtlige spørsmål skal besvares. Spørsmålene gir totalt 100 poeng. Antall poeng per spørsmål tilsvarer spørsmåletets relative omfang.

1. Hva innebærer det å se på byer fra et relasjonelt perspektiv? Gi konkrete eksempler! [10 poeng, maks 300 ord, minst 200]
2. Hvorfor representerer fortetting en demokratisk utfordring? Diskuter NIMBY-problemet (*not-in-my-backyard*) og hvordan det kan gjøre det vanskelig å få implementert fortetting og energigivnlige løsninger. [20 poeng, maksimalt 600 ord, minst 400]
3. Lag en skisse av en hypotetisk vitenskapelig tekst (artikkel, essay) som studerer et aspekt knyttet til boligsegregering (f.eks. *white flight*, nabolagseffekter osv.) fra et post-kolonialt, komparativt perspektiv. Den vitenskapelige teksten bør bygge på tre *egne* tenkbare kasusstudier: skissen din bør beskrive og grunngi tilnærmingen, men du skal ikke skrive selve artikkelen. En skisse er en beskrivelse av hva du *ville* gjort [25 poeng, maks 800, minst 600 ord].
4. Hva er forbindelsene og motsetningene mellom profesjonalisering og polarisering, samt mellom *displacement* og *replacement*? Tenk spesielt på utvekslingen mellom Tom Slater og Chris Hamnett i tidsskriftet *City*. [20 poeng, maks 600 ord, minst 400]
5. *Dual City* er en metafor som beskriver byens inntektsfordeling og sosiale geografi ut ifra polariseringstesen. Hva er hovedtrekkene i polariseringstesen, og hvordan henger de sammen med (etnisk og sosioøkonomisk) boligsegregering? [25 poeng, maks 800 ord, minimum 550]

Sensorveiledning

1. Å se på byen fra et relasjonelt perspektiv er akkurat det det høres ut som. Her er poenget at svaret skal diskutere byer ut ifra hvilke relasjoner de har med omverdenen, det relasjonelle perspektivet innebærer altså en ontologi som bygger på relasjoner (inkludert sirkulasjoner, strømmer osv.). Det er mulig at svarene vil inneholde referanser til Kevin Ward (som jeg tok opp i forelesningen), men egentlig bygger spørsmålet på en sammenveid lesning av litteraturen, først og fremst den som diskuteres under overskriften «komparativ urbanisme». Et godkjent svar gir en korrekt beskrivelse av hva perspektivet går ut på, og kommer med et rimelig akseptabelt eksempel. Et godkjent svar inneholder ett eller flere dyptpløyende eksempler på hvordan det relasjonelle perspektivet brukes i praksis, samt hvordan det skiller seg fra analyser som bygger på «punktdata» (som en del av GaWC-forskningen gjør).
2. For å få maksimalt antall poeng, må studentene forklare NIMBY-begrepet og hvorfor det er relevant i forhold til en kompaktby- eller fortettingsstrategi. De må dessuten gi eksempler på fortetting som kan føre til NIMBY-reaksjoner. Deretter må de diskutere de demokratiske utfordringene (de fleste av punktene nedenfor bør berøres):
  - Hensynet til lokalbefolkningen i det berørte området

- Avveiningen mellom fortetting i ulike områder som berører ulike grupper med ulik sosioøkonomisk status

-Hensynet til "storsamfunnet" og demokratisk valgte politikeres beslutninger (om fortetting på strategisk viktige steder) i forhold til berørte gruppers interesser og rettigheter

-Folkelig medvirkning og innflytelse i

- De beste besvarelsene vil også diskutere dette i lys av sosial bærekraft (demokrati, mangfold, likhet, livskvalitet/levekår..).

3. Her vil studenten forklare fremgangsmåten. De skal ikke skrive selve artikkelen. Det er ulike ting som skal bedømmes: Har studenten valgt et relevant emne, dvs. noe som kan studeres i forhold til boligsegregering? Er skissen rimelig? Finnes det en klar spørsmålsstilling og metoder som er rimelig tenkbare? Viser studenten at han/hun forstår hva et postkolonialt perspektiv innebærer? Her skal vi ta høyde for at et slikt perspektiv kan være ganske variert, men noe som åpenbart *ikke* er postkolonialt, fungerer altså ikke. Forstår studenten hva en komparativ studie innebærer når den gjennomføres fra et postkolonialt perspektiv?
4. Her skal de dels forklare hva begrepene går ut på, og dels hvordan de henger sammen med hverandre. Egentlig er det ganske enkelt:

- Profesjonalisering: andelen høyt utdannede (professionals) og/eller andelen som har høyt kvalifiserte jobber øker, arbeiderklassen avtar. Resultat: tykkere mellomskikt i samfunnet. [Det innebærer imidlertid ikke nødvendigvis at det tykke mellomskiktet har svært høy materiell velstand.]
- Polarisering: Mellomskiktet blir smalere, andelen lavt betalte lavkvalifiserte jobber øker, andelen høyt betalte høykvalifiserte jobber øker. Resultat: polarisert samfunn.
- Displacement: De høyere samfunnsklassene (tvangs)forflytter de lavere.
- Replacement: de lavere samfunnsklassene reduseres av gammeldagse demografiske grunner, når de erstattes av personer med høyere sosioøkonomisk status.

Profesjonaliseringstesens går hånd i hånd med idéen om replacement; polariseringen passer bedre til displacementnarrativet. Perspektivene trenger ikke utelukke hverandre, men de danner svært forskjellige måter å tolke (bl.a.) gentrifiseringsprosessen på. Mellom Hamnett og Slater har stemningen til tider vært ganske bitter, noe som ikke minst kommer til uttrykk i debatten i tidsskriftet City. Der går Hamnett ut med at empirien er på hans side, dvs. at London rett og slett profesjonaliseres. For Slater er det snarere slik at den virkelige empirien skjules av måten yrkesklassene defineres på, dvs. at mye av det som ser ut til å være profesjonalisering, egentlig ikke er det. Fremfor alt hevder Slater at Hamnett ganske enkelt ignorerer nøden som skapes av displacement. Hamnett lurer på sin side på hvor den (voksende) middelklassen skal bo, og om de er tvunget til å bo i det eksisterende forstadsmiljøet.

MERK: For å få høye poeng på dette spørsmålet, er det ikke viktig å huske nøyaktig hva Hamnett og Slater har sagt, men hva debatten har handlet om.

5. Her er det viktig at svaret inkluderer en beskrivelse av polariseringstesens (kan evt. henvise til svaret på spm. 4), samt hva det innebærer for segregeringsprosesser og segregeringsmønstre. Et godt svar bør også ta opp en del av kritikken som finnes mot polariseringstesens (f.eks. at den er vanskelig å bekrefte empirisk bortsett fra i et lite

antall tilfeller, og at en del «globale byer» først og fremst i Asia ikke lever opp til forventningene i tesen i det hele tatt). Det er viktig at begrepet timeglassøkonomi (eller lignende) blir tatt opp og diskutert. Svarene bør knyttes til hvordan polariseringen henger sammen med strukturelle endringer i økonomien (fra industrisamfunnet til tertiær, kvartær og til og med kvinær sektor), og hvordan disse gjenspeiles i arbeidsmarkedene i byene (særlig storbyene). Her er det viktig å nevne at de nye bransjene (med bank/finanssektoren i spissen) ikke bare skaper høykvalifiserte jobber, men også lavkvalifiserte. Videre er tanken at den relativt store gruppen godt betalte skaper økt etterspørsel etter tjenester med lave kvalifikasjonsnivåer, som vanligvis tilbys av etniske minoriteter i byer som f.eks. New York, og der det finnes betydelige uformelle innslag → dual city.

Koblingen til segregeringen oppnås gjennom arbeidsmarkedsaspektet, noe som gjenspeiles i et økt gap mellom grupper med ulik kjøpekraft. Virkelig gode svar ville evne å koble den øvre delen av timeglasset med «massegentrifiseringen» som har skjedd bl.a. Manhattan, dvs. at de lavere serviceklassene i praksis er utelukket fra indre by i NY (og tilsvarende andre steder, f.eks. i London, men også i Oslo).